

ERŐS VÁRUNK

ELŐFIZETÉSI ÁR
Heti díj 12 fillér
Hónapos díj 36 fillér
Féléves díj 180 fillér
Éves díj 360 fillér
Egyes szám ára 12 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vétele
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetőik a kiadó
hivatalhoz tartoznak.

XIII. évfolyam 111. szám.

Nagyvárad

Vasárnap, 1917 május 13.

Erős várunk: Magyarország.

Királyi szózat hívja tel minden hazafi figyelmét a döntő küzdelem elérkezéére. Itt a próba, az utolsó nagy próba — csak most tartunk ki és miénk a győzelem!

Kitartani, mindenek fölött kitarítani!

Ellenségeink fegyverrel nem tudtak bennünket legyőzni. Ellenük döntött a történelem igazsága, ellenük a fegyver, melyre appelláltak igazságtalan ügyükért folytatott gonosz küzdelmükben. Most a kiéheztetéshez appellálnak s ebben alkalmas szövetségesre véltek találni az előző évek kedvezőtlen időjárásában, rossz termés eredményében. A békében orgyilkosok voltak, háboruban megvert katonákká váltak, hátha megteszi helyettük az éhség alattomosan azt, amit nyílt harcban maguk bátorságával elérni nem tudtak?

Kudarc vár rájuk ismét.

A magyar nemzet és szövetségesei ebben a háboruban a kitarításnak és a bátorságnak egymással vetekedő csodáit művelték. Elzárva a világforgalomtól, szemben egy egész világgal, Istenen kívül csak saját erőnkre támaszkodva állottuk három év minden viharát, állottuk győzelmesen, mindenek csodálatára. Arulóvá lett „szövetségesek” hitványsága éppen úgy nem győzött le bennünket, mint a muszka gőzhenger s a francia haragos vitézség. Ellenkezőleg, királyokat tettünk számkivetettekkel, országokat hódítottunk el, a megölt Lengyelorszá-

got új életre hívtuk s dacolva a kiéheztetés ostromzárával, a természeti nehézségeket is le tudtuk győzni.

Erős várunk bizonyult Magyarországnak, mert erős a magyar lélek, a magyar sziv. A Kápatokon megtört a muszka gőzhenger, a magyar lelkek erején megtört a kiéheztetés ostromzárja.

Itt az utolsó próba, csak ezt kell még bátran, kitartással kiállani és mint az őszi érett gyümölcs, hull ölünkbe a győzelem minden gyümölcse.

Aratásig már csak alig két hónap áll előttünk. Két hónapig kell még megfeszíteni minden akaratunkat, két hónapig kell szembeállanunk itthon éppen olyan kitartással és ha kell, lemondanivalóval férfiasan és önfeláldozóan minden nehézséggel, mint ahogy szembenéznek a tűzvonalban álló hőseink a halállal. A mi feladatunk mindenestre könnyebb, nekünk csak a lemondásban kell nagyoknak és erőseknek bizonyulnunk. Kitartani és dolgozni: ez a két kötelesség vár reánk.

Kitartani: mert az utolsó néhány hét nehézségei csak kitartással győzhetők le. El vagyunk látva a szükséghez mérten mindennel aratásig: de éppen azért most legkevésbé szabad tékozolni, most leginkább kötelessége mindenkinek megosztani fölöslegét a szűkölködőkkel s lemondani, amiről lehet. A felebaráti szeretet és a hazafiasság egy-

aránt kötelességünké teszik a kitarítást, amelyet a józan önzés ir- elő első sorban. És dolgozni: elő kell készíteni a jövőt, hogy egy újabb évre el legyünk látva minden szükségessé.

Isten segítségével a magunk erejéből kibirtunk három esztendő: még csak néhány hétről van szó és ismét nyugodt bizalommal tekinthetünk előre. Készleteinkkel most kell legjobban takarékoskodnunk, de hiszen már itt van a tavaszi munka eredménye, a zöld vetemények egyre nagyobb bőségben állanak rendelkezésünkre és biztatón intenek felénk az alföld zöldelő kalásza.

Az aratás munkája ma éppen olyan fontos, mint a határokat védő hősöké. Hadsereggé vált az ostromolt Magyarország egész lakossága s a mi várunk, Magyarország olyan erősnek fog bizonyulni, mint a milyenek őrsége; katonái: mi leszünk!

Ne feledjük, hogy most alapozzuk meg Magyarországot új ezredévé, aránylag éppen olyan nehéz, vagy talán még nehezebb viszonyok közt, mint ezer éve őseink. Ezer éven át válságos napokban Árpád magyarjaira való emlékezésünk tartotta fenn nemzeti büszke öntudatunkat. Legyünk méltók hozzájuk, hogy az utódok majdan éppen olyan büszkén hivatkozhatnak rájuk, a második ezredév honalapítóira: Negyedik Károly magyarjaira.

*

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kész női confectione alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esőernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

Egy nap a Tauruson.

Meglátogattuk Balányi Imre népfőlkelő mérnökhadnagyot, Mig Nagyváradtól távoli volt, sokat látott, sokat tapasztalt, igazi élvezet őt hallgatni, olyan vonzóan, kedvesen tudja élményeit előadni. Természetesen sok mindent most még nem lehet nyilvánosságra hozni. Az alábbiakban egy napi élményeit mondja el nekünk Balányi Imre, így élnek a háború forgatagában messze keleire sodort véreink.

Mély álomból, mely családka képeivel hazavitt szeretteim közé, felébredek a megállapított, hogy tábori ágyamon fekszem, szunyoghálóon kiálhatatlanul tartja vissza a levegőt, szűkítőre kibontakozom belőle, s tőle reggeli levegőt szívhatok. A nap peroról-perore jobban melegíti sátram belsőjét. Ideje felkelni.

Emberaim már reggeliztek, s a sátor műhelynek berendezését másik oldalról hallom s gépzetek kedves hangokat, kalapácsütést, benzindülmóm bugását s végül csak őrmesterem különbözős nemzetiséggel kiéjtett szelíd káromkodását. Nagyon jó ember, nem is tud homolyan haragudni.

Bemegyek a műhelybe, az emberek már dolgoznak, magyar munkásaim a katonák kőszállításán után magyar szóval is jó reggelt kívánnak, tudják, hogy ezzel kedvesre tesszük.

Következik a reggeli étte. A nap már melegít, de még a hűvös éjjel emléke, a reggeli szelíd kellemesség teszi a levegőt. 1500 méter magasan vagyunk a tenger szintjétől itt légfröcskölhet lehetne létezési. A Taurus legmagasabb ormait vesznek körül, s növényzet fenyő és borókák.

Néhány exotikus sárga bokor, az egyéb lombjevelű fák s a fű sárgák, leégte már a tropikus nap heve. Pedig még csak szep temberben vagyunk.

Meredek szélén viss utam. A tulajdon oldalon a völgyből felé felvonuló tevékaraván köti le figyelmemet. A mint a piros és kék tarka barka tevékétől cifra menet a mere-

dek szélére ér, a kövityuk ismert hangját hallom, majd szárnyverdesést, s következő pillanatban vagy husz tyuk röpül fel s be a boszótba.

Visszatérve a táborba, elmondom társaimnak, a mit láttam, nosza felébred a vadászszennvedély, s megyünk át a meredek másik oldalára kövi tyukot lőni.

A völgy vad vagy százötven méter mély, s így le és föl kapaszkodni elég fáradtságos. A nap is már erősen süt, társaim pedig a vadászszennvedélytől fáva tulontul aistnek. Hadd menjenek, én szépen visszafordulok, mert előző nap Biró doktor szivműködésével nem volt magelégedve.

A műhelyben töltöm a délelőttöt, délrészén megkerülök a vadászok. A jeles régi puskások nem lőttek seramit, csak Radó szanitéc kadét lőtt egy tyukot, pedig sznap volt először puaka a kaszében. De búsaka is volt, sznap beszélni az lehetett való, csak úgy bevezetés nélkül.

Ő is, Biró doktor is az én konyhámon éltek, világos tehát, hogy a tyuk Nagy kesébe került, s ki a szakácsművészet mestere volt az én osztályomnál.

Radó ezennél egy élő tekuősbékát és egy kaméleont hozott magával, amely előbbiből leves lesz, az utóbbi pedig kalitkába került nagy gyerekek mulattatására.

Az ebéd már készen volt, s a lazasági menüzet. Mivel Taurusban ocsos ismet sok jót kapni, emberaim mindennap három tál ételt kaptak s mi is ugyaszt ettük. Ezen a napon például paradicsomos levest kaptak, borjuszilítet sárgababbal, szután lekváros drelyét. Szakácsom ezeket kiűződen tudta elkészíteni, meg is nyaltuk volna után mind a tíz ujjunkat, ha Biró dr. biztónk szem pontból nem ellenente volna.

Délután dolgoztunk, hiszen azt is csak kell a munka után először a legényeg kapott vacsorát, a mi tyukokra csak később kerül a sor.

Várjuk, várunk a vacsorát s ime dalolástát hallunk. Persze ma van s borkiosztás napja, ilyenkor vigau vannak. Közéjük me-

gyek, mert nagy kacazást hallok, tudtam, hogy valami tréfa történt. Hat persze! A magyarok elhitették Burgerral, a cseh származású szesztársai, hogy a kaméleon a teve kicsi korában, az meg a teve német levétől is félvezetve, nagy szemekkel bámulta a kaméleont s erősen hitte, hogy az egy kis kamélembrió.

Most magint Kremel, a török, köti le a figyelmet. Ez a 17 éves török kaméleon úgy került hozzánk, hogy aknak és szu (tenyér és víz) ellenében munkát kért. Adtunk neki enni s ő nálunk maradt, még Dierbekrbe is eljött velünk. Most nagy széles kedvben volt, mert ő is kivette részét az Allah előtt nem kedves italból és török táncot lejött, még dalolt is hozzá. Mikor látta, hogy sokan veszik körül, abbaagyta a táncot, s figyeltető beszéde nyelvtudását, mennyit tud ő már ausztriul. Az már igaz, hogy ausztriul tudott. A németektől németet, a csehekétől csehet, a magyaroktól magyarul hallott.

Körülbelül így mondta: Ausztria: Wasser = törkisch: szu, ausztria Brot = törkisch: ekmek, törkisch ssoilemek = ausztria: pövedati, törkisch gel burda = ausztria: gyara ide Derkovic. Ez utóbbi a tiszt szolgám lévén, ezt sokszor hallotta, s a hívás hozzá tartozó szavának hitte.

Megkérdeztem, hogy hívják az autombolt törökül? Erre azt felelte Kremel: Ausztria: auto nobil = törkisch jök! Jok szanyit tess, hogy: nincs.

Emberaimnek nagyon tetszett a török ezeliemessége, s volt nagy török magyar barátkozás.

A mi tyuk poszonyunk is elkészült, Nagy már sürgött: álljunk asztalhoz, mert kihül.

Vacsora után rendszer látogatókat kaptunk két osztrák bajtárs személyében, s kik mint mondaai szokták hozzánk Magyarországra jöttek. De nem a sógori szeretet hozta őket, hanem a török szennvedély. Nagy tudta már mi a magyar vendégiaszeretet, hozta is a párolgó teát sok rummal s folyt a tarok vagy féltízességig. Közben hol az egyik, hol a másik szedi föl a felöltőjét, kezd a sátor kiültet. Egyik társam nagyot borzong, ki mint volt be. A másik sábjatva mondja: „Nekem holnap kell bevennem.” „Ma teg-

Sas Ede legújabb verseiből. *)

Faeton.

Ha életemben semmit el nem érek,
Ha névtelenül takar el a sir,
S egy özvegyasszony ejt csak arra könnyet,
Főle nem iltet babérfát a Hír:

Ó irjátok fejfámra azt a verset,
Mit Ovidiusz zongott egykoron
Főbusz fiáról, merész Faetonról,
Akinék lelke vélem oly rokon.

Az ég felé ragadta büszke vágya
És apja arany szekere szallt,
De elszédült és lezuhant a mélybe,
Ott lelt a sziklán rettentő halált.

Sirató nimfák szépen eltemették,
O zlopot raktak hullt poraira;

*) *A fehér város.* A Szigliget-Társaság kiadása.

S rávésték messze csillogó betűkkel:
«Itt nyugszik Faeton, a Nap fia.»

Bár vágyaihoz nem volt izmos szárnya,
Bár álmai egébe nem jutott,
De mégis, mégis nagyszerű dolog volt,
Amire tört, amiben elbukott . . .

Bölcsődal.

Köröskörül lánkol az egész világ
S jajszó sikoltja tul a trombitát.
Bölcsődalod vad, véres vihar zúgja,
Aggódás virraszt sötét, kicsi zugba —
Aludj, fiacskám, aludj csöndesen!

Ó mikor véled menekülnöm kellett.
Tüzesős éjben, gránát fénye mellett!
Kis gyermekével futó Mária,
Főlttem tűzfény volt a glória —
Aludj, fiacskám, aludj csöndesen . . .

Édes apád, — hol van szegény apád?
Utolsó csókját lehelte reád . . .

Ha nagyra nősz: bujdosz bár messze tájra,
Sohasem találz rá jeltelen sírjára!
Aludj, fiacskám, aludj csöndesen . . .

Hogy nevollek föl, én egyetlen kincsem?
Legyen apád az árvák apja: Isten.
És lelke majdan lelkedet betöltse.
Segíts elhozni országát e földre!
Aludj, fiacskám, aludj csöndesen . . .

Ó, aki borzad a kiontott vértől,
S szívére ölel mindenkit testvérül:
A fehér Jézus legyen a vezéred,
Hadseregébe ő sorozzon téged —
Aludj, fiacskám, aludj csöndesen . . .

Soha ne vágyj pusztító dicsőségre,
Koszoruzzon a munkás, boldog béke!
Fia a hőnek, harcban elesettnek:
Légy hőse te az áldó szeretetnek!
Álmodj, fiacskám, álmodj édesen . . .

Tavaszi újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem szöve tek, bársonyok, gyapjuszövetek, mosó kelmék, csipkék, diszek, szallagok. Új modellek: Blousok, kabátok, köppny és Jouponokban. Koztyük és harisnyák, gyermekruhák, kötények ágy és fehérneműekben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban legelőgánsabb costömök és ruhák készülnek, méltányos árbau.

CZILLÉR IMRE nagyáruhaza.



nap tuleszem rajta" mondom megkönnyeb-
bülten.

Kegyetlen eljárás az a kinin profilax,
de csak így lehet a maláriát távolítani.

Társaim bucsusnak, kikisárem öket. Kint
holdvilágos a tájk, s dermesztő a hideg. A
forró napsütéses nappal után fagyos éjszaka.
Vigyázn kell a meghülés ellen.

Mindenki alszik, csak az inspekciónak
járnak a sátor előtt fel és alá. Kecskés szőfő
az inspekción. "Rendben van-e minden?"
"Jelentem alászan rendben." "Az emberek
alszanak-e?" "Jelentem alászan, az egyiknek
meg kellett igazítani a szunyoghálót, mert
félre esuskott, Kalicsinszky meg lerugta
a takarót, rátettem, mert megint meghült
volna."

Mielőtt aludni megyek, még egy szives
jó éjszakát hallok hazánk édes nyelvén.
Kripnar, a napos káplár az, a ki a sötétből
kisszont. "Már megint maga a napos?" —
kérdem. "Igen, sokszor jön rám a sor, már
Kremai, a török nem is hív másképp mint
affendi tegeharge."

Jó hangulatban térünk nyugodni. Sietve
hujunk be a gyúntka, mert már csunyanál
hideg van.

Mielőtt elaludnánk, hosszan elnyújtott
nyávogást hallunk, mely éles ugatásba megy
át: a sakálók vonulnak.

Rokkant-házat létesít a váradi Vörös-Kereszt.

Előkészületek a békeprogramra.

Tegnap délután a váradi Vörös Kereszt
Egyesület választmányja elhatározta, hogy a
béke időkre első előkészületül Rokkant há-
zat létesít, ahol a gyógyíthatatlan és munka-
képtelen rokkantakat életük végéig ápolja és
foglalkoztatja. A nemes cél érdekében a
Vörös-Kereszt 50.000 koronáért telket és
épületet vesz, a berendezésre pedig tárgy-
sorsajáték kiírását határozta el.

Dr Cziffra Kálmán főispán elnököl, —
megjelentek: dr Konrád Márk, Németh Ist-
ván, dr Vučkics Gyula, Tatár Zoltán, Ke-
reszty Kornél, dr Lábán Lajos, dr Személyi
Kálmán, dr Gyöngyössy István, tordai Mol-
nár Géza, Bögös Lejóné, dr Mihály Laj-
osné, Petry Gyuláné, dr Fráter Imre, dr
Imrik Péter, dr Meyer László, Pallay La-
josné, Des Echerolles Kruspér Sándorné, dr
Nagy Odónné.

Dr Fráter Imre: Az Országos Vörös-
Kereszt a központ leírta, hogy mint tavaly,
az idén is Péter Pál napján gyűjtést rendez-
ünk, tőlünk telhetőleg tegyünk meg mindent
ezidén is értesítve a központot, méltóvássák
megbíznai az előkészületet a megfelelő program
összeállítására. Ezenkívül a Vörös-Kereszt
közponijának intenciói szerint állást kell
foglalnunk a Rokkant-ház érdekében. Remél-
hetőleg hamarosan meg lesz a béke, hogy
akkor is foglalkoztatva legyen ez a nemes
célu egyesületünk, szükséges első sorban a
mi eddigi programunk bővítése. Mint dr
Cziffra Kálmán érdeklődése folytán értesül-
tünk, főleg kisebb terjedelmű rokkant-házakra
lesz szükség, azok számára, akik nem gyó-
gyíthatók ki munkaképesekké. Eddig csak
Nagyszombatban van ilyen rokkant-ház. A
rokkant-házak fenntartása a rokkantokból
lesz lehető, ami átlagosan 600 koronát
jelent.

— Mivel az egyesület jelenlegi hadi-
költségei 100.000-korona, befektet-
hetünk a rokkant-ház céljaira 50.000 koro-
nát. A felszerelés költségeire tárgysorsajátékot

tervezsörk. 60000 koronára váltjuk a sors-
játékot, ebből 20000 koronát számítunk nyere-
ményre. A főnyeremény 2000 koronás svő-
kézet lenne, ezenkívül 2 darab 500, 5
darab 200 koronás nyeremény és még több
kisebb 100 és 50 koronás nyeremény. 15000
korona marad a nemes célra. Mindenesetre
egy intézzük, hogy a Vörös-Keresztnek
semmi rizikója ne legyen!

— A pénzügyminiszterhez már el is
ment a kérvény a sorsjáték engedélyezésére.
A húzást az évi december 16-ára tervezzük.
A sorsjegyek 1 koronásak lesznek.

Örömmel és egyhangulag helyeselték
az előterjesztést.

Dr Cziffra Kálmán: A munkaképes
rokkantak csak 1 évig kapnak államsegélyt,
a teljesen munkaképtelenek természetesen
mindvégig, így róluk nekünk is gondoskod-
nunk kell. A Rokkant-ház előkészítő-bizott-
sága tordai Molnár Gézáért, Mihály Lajos-
né, Némethy István és Kereszty Kornéit
kérte fel.

Dr Fráter Imre referál ezután az ön-
kéntes ápolónők vizsgájáról. Az eddigi épö-
lék helyeit női erőket ajánlottunk meg. 167
nőt 9 órában képeztünk ki.

A választmány a tanfolyamot vezető
összes orvosoknak jegyzőkönyvi köszönetet
szavaz.

Dr Fráter Imre: A hivatásos ápolónők
tanfolyamát, amelyet Zunger Erzsike vezet,
junius végén fejezik be. Julius elején már
új tanfolyamot nyitunk.

Kisebb ügyek után dr Személyi Kálmán
közölte, hogy 1917 január 1. óta 217000 ko-
rona volt a Vörös Kereszt bevétele, 154000
korona a kiadás, így 63000 korona a ma-
radvány, amelyet folyószámlán kezel a Nagy-
váradi Takarékpénztár. A vidéki gyűjtések
eredményeit is felsorolja annak bizonyításául,
hogy Bihar-megye szívesen vesz részt a
váradi Vörös-Kereszt jótékony akcióiban.
Összesen 4200 koronát hozott ez a huszét
utáni gyűjtés.

Dr Fráter Imre indítványára jegyző-
könyvi köszönetet szavaztak a serényen mű-
ködő és sziliss községi előjáróságoknak.

Dr Gyöngyössy István beérkezési ez-
után a Jobbkéz egyesület negyedévi jelenté-
sét. A huszétli szeretetszolgálatokra nem
keletti igénybe venni a Vörös Kereszt pénz-
tárát, mindent a Jobbkéz gyűjtéssel fedeztek.
21 kórházban 2420 kalácsot, ugyanannyi sü-
teményt és 2253 mézeskalácsot osztottak ki,
továbbá 9800 cigarettát, ezenkívül minden
kórházba jutott Károly király egy szép képe
88 korona értékben. A tüdővészések katonai
kórházának egy tekepályát ajándékoztak 100
korona értékben. A cigarettá gyűjtés ered-
ményéből pedig 5000 katoná 5-5 darab
cigarettát kaptak. Kizárólag a Jobbkéz 2400
katonának adott szeretet adományt és a
gyűjtésből még maradt 347 korona.

A választmány a Jobbkéz céljaira aján-
dékossa ezt az összeget.

Dr Gyöngyössy István: Ezenkívül a
csepaikórháznak 745, a gimnáziumnak 100,
a realiskolainak 100, a tartalékkórháznak
344 és a Félix fürdői katonakórháznak 80
ruhadarab-segélyt adott a Jobbkéz, míg 180
darab ruhát a katonák boxszártartói kap-
tak. A váradi hadiárvák számára 515 ko-
ronát gyűjtöttek. 29 gyermeket 90 darab
ruhával segélyeztek. Ugyancsak 12 más
gyermeket 50 darab ruhaneművel és cipő-
vel láttak el 600 korona értékben az e
célra begyűlt 1000 koronából. Az anya és
csecsemővédelem céljaira begyűlt 800 ko-
rona, a kisadás volt 521 korona, 34 gyer-
mekeket láttak el 440 darab csecsemőruhával.
A párnagyűjtés is szép sikerrel járt. 521
darab párnacsiha gyűlt be, amelylyel 800
párnahajat készítettek.

Dr Cziffra Kálmán: A jelentést aszal

vevessük tudomásul, hogy a Jobbkéz-országi
verezőségének és hiváló, ügybuzgó tagjainak
hálás elismerésünket és köszönetünket fejez-
sük ki.

Az Ingyentel-egyesület rövid beszé-
mélőjét arról, hogy naponta 50-55 kis-
gyermekes anyát lát el tejjel, elismeréssel
tudomásul véve, este 7 órakor a választ-
mányi ülés véget ért.

Tartalék munkások az aratásra.

Értekezlet a vármegyeházán.

Fráter Barnabás, Biharvármegye alis-
pánja tegnap délelőtt értekezletet hívott ösz-
sze a megyeházára, amelynek egyetlen, de
nagyfontosságú tárgya volt: Miképen lehetne
biztosítani a megyei aratások fennakadás
nélküli elvégzését. A népes értekezleten
Fráter alispán elnöklele alatt megjelentek
Lukács Odón polgármester helyettes, a vá-
rosi közlekedés vezetője, Ravazdy Barna
főhadnagy a megyei munkabizottság vese-
tője, Elek Móric, megyei közlekedési ügy-
osztály vezetője, néhány megyei nagybirtok-
os, mezőgazda, számos iparvállalat vezetője
és többen a járási főszolgabírók közül.

Az értekezlet célját Ravazdy Barna fő-
hadnagy, mint előadó ismertette. Rámutatott
arra, hogy az aratás, annak zavartalan bört-
sítása egyenesen nemzeti és országos érde-
k. Mindössze háromheti időről van szó, amely
rövid idő azonban a legfontosabb a termés
betakarításánál.

Szükség van tehát arra, hogy Bihar-
vármegye az aratások idején tartalék-mun-
kások felett rendelkezés, akiket a felmerül-
hető szükséghez képest tetszés szerinti he-
lyen felhasználhat. Ezeket a munkásokat
legkönnyebben az ipari vállalatok nélkülöz-
hetnék, amelyek, bár hadifogllyokkal és mun-
kásokkal szűkösen vannak ellátva, mégis az
előrendő cél érdekében bizonyos számú mun-
kásokat három heti időre nélkülözhetnének.

A jelenlevő iparvállalatok vezetői ezután
kijelentették, hogy hajlandók az aratás ide-
jére bizonyos számú foglyot és munkást a
megyei munkabizottság rendelkezésére bo-
csátani. Az önkéntes felajánlás folytán közel
5000 főnyi tartalék munkások csapat keletkezett
és így a Bihar-megyei aratás sima lefolyását
biztosítottak lehet tekinteni.

TAVASZI SZEPLŐT

pár napi használat után el-
tűntet az arczról a valódi

LISZKA VIZ

Eredeti üvegekben 2 ko-
rona 40 fillérért kapható a

Csillag gyógyszerárban

Zöldfa-utca.

* Gyönyörű rózsás arc a nő leg-
szébb díszje. Az első ránc a szép asszony
első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot
hogy eltűntethesse. Elég ha a megbecsülhe-
tetlen Y-PO crémet és szappant használja
melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát el-
tűnteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket,
májfoltokat, pattanásokat és bőr vörö-
séget. Kapható: Farkas István „Apolló”
drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-utí 7/B
Rimanóczy-palota.

Nagyváradon 90741 embert élelmez a város

Lukács Ödön jelentése a májusi népszámlálás eredményéről.

Első háborús népszámlálásunkat befejezték s az adatok feldolgozása mihamar megtörtént.

Előrelátható volt, s ezt Lukács Ödön főjegyzőnek a statisztikai hivatalhoz intézett jelentése is hangsúlyozza, hogy a népszámlálás harárdeje nem volt a legszarazabb. Május első három napjában folyik a félévi költőzködés s így attól lehetett tartani, hogy sokan kimaradnak a számbavételből. Mert ha valaki a Pável-utcából május 1-én a Beöthy Odön-utóba költözött, amikor jókor reggel kiköltözött a lakásból, még nem jelentkezett nála a számlálóbiztos, s mikor beköltözött az új lakásba, már járt ott a biztos. Így történt a népszámlálás irodai ügyeinek kirendeltjével, aki ilyen módon kimaradt volna a népszámlálásból. A jelentés szerint 1300 polgári családot nem találtak fel, 197-et utólag szedtek elő, összesen 5 tagúnak véve a családokat 5515 lélek tűnt el ideiglenesen, bizonyosan megkerülnek akkor, mikor liszt és kenyérgyára lesz szükségük. Ami azonban ezt bizonyítja, hogy a népszámlálás keresettilvitelére Lukács Ödön főjegyző nem talált arra való alkalmazottat, aki a statisztikának is közelebb lennért, de nagyon hasznos tudományából valamit elsajátított volna. Pedig Vargha Gyula államtitkár jó költő volt emellett, hogy elsőrangú statisztikusnak bizonyult s a legutolsó népszámlálást ő vezette igen sok öntetességgel s találékonysággal.

De hát se baj no! Ami az avatatlannak és hosszának nem érték elrontottak, korrigálja majd az élet. Az új népszámlálást, mint ismeretes, nem azért rendelte a belügyi kormány, hogy a népesség fogyásától kívánt volna szomorú adatokat, hanem azért, hogy az élelmezési visszaéléseknek végre gátat vessen. Mert az a csodálatos, hogy míg a népesség természetes szaporodása sajnosan csökkenőben van, addig a liszt és kenyérgyárak szerint hihetetlenül megszapordtunk. Itthon nem levő férfiak, tárolt fák és spák, régezzőkötő családok és megboldogult családtagok nevére szóló könyvekre kapják az emberek a lisztet és a kenyeret, sokan ellopják a mások könyvét, felhasználva a tolongást és a zűrzavart, ami a boltoknál uralkodik, jóllehet kisasszonyok kezén jutnak könyvek ide oda, majd álbejelentések özöne kísérel meg, hogyan lehetne az elvesztettnek állított liszt és kenyérgyár mellé még ugyanannyit szerezni.

A Közélelmezési Hivatal egyik vezetőjének véleménye szerint az új összeírás alkalmával a mostani népszámlálás adatait az élelmezési adagok ellenőrzésére használják fel. A módja még nincs megállapítva, de bizonyos, hogy a bejelentő hivatalai kapcsolatosan történik ez, amelynek igazolása szükséges lesz a kenyér- és lisztgyárak kiadásához, ez a hivatal pedig csak az itt honlók, bejelentett s ellátásra tényleg szolgáló lakosok számára ad ki megfelelő igazolást.

As új kampányban már csak annyian

kapnak könyvet, ahányan tényleg itthon vannak.

A népszámlálást 100 kerületben végezték 103 számláló biztosmal összesen 16362 polgári háztartásban. Tekintettel arra, hogy egy számlálóbiztos naponta circa 10 koronát kapott, körülbelül 3500-4000 koronába került a munka. Feldolgozását az adatoknak a Közélelmezési Hivatal végezte aránylag rövid idő alatt.

Gabona- és lisztigényüket saját készletéből teljesen fedezi 318 család, saját készletéből részben fedezi 183 család, nem fedezi, tehát közellátásra szorul 15 871 család.

Férfi van összesen a polgári lakosságból	27141
Östermező 15 éven felül	958
12-14 év között	250
Iparos, gyárimunkás 15 éven felül	4923
12-14 év között	845
Egyéb foglalkozású 12 éven felül	12142
8410	8410
Nők száma	42147
Ebből:	
Ipari és gyári munkás	3033
Éltartott	28755

Van ezenkívül:	
Hadifogoly	232
Internált férfi	8
Internált nő	1

Tömegháztartásokban lisztellátásra szorulnak a következők:

Szánt József intézet	150
Orsolya zárda	235
Szent László menedékház	119
Velencei zárda	100
Szent Vince intézet	300
Immaculata zárda	200
Katolikus tanítóképző	50
Református-internátus	100
Fogház	100
Arvaház	40
Pénzügyőri-szaksz	48
Gyermekmenház	350
Toloncház	70
Honvéddhadapródiskola	600
Bábaképző	120
Járványkórház	66
Gyermekkórház	61
Nagyszabasi érekség személyszeta	113
Balasszalyi g. kath. seminárium	76
G. kath. püspökség	23

(Nem találjuk itt az iparostanulók otthonát.)

A tömegháztartásban élők száma	3142
Szállodák napi létszáma	500
Mezőgazdasági munkások naponta	4762
A Máv. pályaudvai fűtőházi munkásai, amiket nem lehetett megszámolni, bemozdás szerint	425
Katonaság, amely pénzt kap s polgári élelmezésre szorul	4384
Nők által szedtek	3879
Árponulók tiszták és legénység	310
Összesen:	85226

Az 1300 polgári család mely a számlálásból kimaradt, 5 taggal véva fel

összesen vagyunk: 90741 en Nagyváradon. Ezek mind emberek.

Az állatok	
Összeírása így fest:	
Ló 2 éven alul	77
Ló 4 éven felül	681
Szarvasmarha 2 éven alul	389
" " 2 " felül	1674

Juh	140
Sertés fél éven alul	2148
Sertés fél éven felül	2045

Vetésterület.

Szántóföld	2147'07
hold (1600 □ öllel.)	
Bevételek:	
Őszi búzával	717'54
Tavaszi búzával	3'02
Őszi rozsval	116'05
Őszi árpával	38'06
Tavaszi árpával	248'76
Zabbal	162'01
hold.	

A munkákat gyors és pontos keresettilvitelre Lukács Ödön polgármesterhelyettes világos és szakszerű utasítása szerint történt. A számlálóbiztosok derék munkát végezték. Most az országos statisztikai hivatal feldolgozza ezeket az adatokat s ez alapon készíti majd el, ha szükség lesz rá az őszi élelmezési rendelet s a közlelmezés szervezése. Akik most kimaradtak az összeírásból, ha nem jelentkeznek, az új élelmezési időszakban nem kapnak jegyeket.

Junius 12-én összeül a képviselőház.

A Keltai Értesítő jelenti: Munkárpárti körökben szerzett értesülés szerint az országgyűlés június 12-én rövid ülészsakra egybe gyűl. Ezen az ülészsakon a tisztviselők illetményeinek újabb rendezését és az indemnitási javaslatot fogják tárgyalni, esetleg a pénzügyi egységségről szóló törvényjavaslat is szönyegre kerül. A választójogi reformokról szóló javaslat csak az őszi ülészsakon kerül a Ház elé.

A katona képviselőket szabadságolják.

Bécsből jelenti: A Távirati Iroda arról értesül, hogy Ólalaége a magyar és osztrák katona képviselőket május 15-re szabadságolta.

Törvényjavaslat a munkások sztrájkjogáról.

Budapestről jelenti: A nemzethez intezett királyi kérésre a múlt alkalommal a kormány kijelentette, hogy a munkásbiztosítási intézmények reformálása végett törvényjavaslatot nyújt be, amely természetesen jelenti a munkás szakszervezetek jogi állapotának megfelelő elismerését is. Ezzel egyidejűleg törvénybe kívánja foglalni a munkások sztrájkjogát. A törvényjavaslat lényege abban áll, hogy minden munkásnak elismeri a sztrájkhoz való jogát. Ezzel szemben a törvény gondoskodni kíván arról, hogy mindazon munkások, akik nem sztrájkolnak, törvényes védelemben részesüljenek.

VOJKÓ PÉTERNÉ
opera- és hangverseny énekesnő
okl. énektanárnő

énekeirákat
ad.

Jelentkezőket elfogad délelőtt
11-12 óra között Uri-utca 3.
szám. alatti lakásán.

A fehér város.

Sas Ede versei.

A Szigliási Társaság verses kiadványának sorában első helyen Sas Ede könyvét kell megemlítenünk.

Ózias hangulat megkapó lehelete csap ki ebből a könyvből. Sas Ede, akinek csapongó humora annyiszor deríti föl a közönséget, ebben a kötetben arról tesz tanúságot, hogy igazi humorista nem lehet más, mint igazi mély érzésű ember. Mert hiszen egy embernek csak egy szíve van, és szívből kacagni nem tud más, csak aki a szíve mélyén igazán érezni képes.

Odüsszeusz megöregedtől . . . sóhajtja Sas Ede és ez a sóhaj adja meg kötetének alaphangulatát. Ugy érzi a szerző, mintha ő volna a modern Odüsszeusz, aki a diadolság útján vándorolva, még az út végének előrése előtt megöregedett. „Ugy érzem, én már elmegyek . . .” sóhajtja és visszatekint a messze bitorló hegyekre, melyek már nem vorzszák, a virágra, mely már elvirult, az élet édes és bus emlékeire. Harora, dladalra nem vágyik, az agg prófétának érzi magát, aki ifjú királyi avat a maga helyébe.

Ez a lemondó hangulat azonban csak olyan, mint az októberi dér: nem hiába korán jött, el is mulik mihamar, csak az ősz virágokra hint egy-egy szűz cseppet. Ez a borongós hangulat is csak néhány korai szépdegyöngyöt hint Sas Ede költészetének virágaira. A törtető fiatalokhoz oda kiált:

Fiatal tüzes, tomboló leventék,
Irgylitek tőlünk a naplementét?
Mely ránk ugys oly hűvösen ragyog:
Siettetnétek a szálló napot?
Ó engedjétek sütkérezni bennre,
Tavasunk álma hátha földrengne,
Ugy is örök, süket sötétbe vész el,
Várjatok még a temetéssel!

Nos hát ez a verskötetet legjobban bizonyítja, hogy csakugyan van még idő bőven a temetésre.

Sas Ede költészetében ebben a kötetben fiatalos erővel bontakozik ki. Költészetünk legszebb virágkorában kifejlődött formákban nyilvánul meg Sas Ede modern gondolatvilága. Megtűti a lázadás hangját („Lázár”) hogy aztán a hit vigaszában találjon nyugalmat („Imádság”). „Gépeim” című versében a gépek ritmusát, a szakadatlan, égő munkalászt szóltatja meg s a modern életbe áll bele költészetével. Magáról általában szinte tartózkodó szűkszavusággal beszél. Ebben is ragyogóan jelentékeny részének, Aranyinak, Vörösmartynak, tiszta utjait járja. Legszívesebben a családi boldogság hangját szóltatja meg költészetében. Miközben leánya zongorázik, a mult tiszta boldogsága tűnik elébe s a mult és a jelen egybeolvadásából Sas egyik leghangulatossabb verse fakad.

A világháború aránylag kevés nyomot hagyott a kötetben. Sas Ede háborus versei sem harciasak, inkább a béke váni vágy sóvárog belőlük. Legszebb köztük és legismertebb „A rábob fia”, mely alapszerepével, egész kidolgozásával háborus költészetünk egyik legbecesebb darabja.

Es itt elértünk Sas Ede költészetének ama részéhez, mely szerintünk legértékesebb: epikájához. Nincs nagy epikus, aki

igazi lírikus ne volna, Arany epikájának is a mély és igaz érzés adja meg az örök becsét. A lírikus Sas Ede is az epikában érvényesül legjobban. A kötet élére helyezett „Fehér város” című hosszabb elbeszélő költeménye csupa meleg lha. A „Rabkórházban” balladai hangulatával kap meg. Más hol néhány sorral egy genre képten szűit össze egy gondolatot (Koldus). Irjunk még ide négy sort a kötetből:

Az álmerdő halkán lepereg,
Lábam előtt a nyár, avarrá váltan,
És nem kapok egyetlen levelet
A koszorúból, amit várva-vártam . . .

Nem, a koszorú megérkezett. Sas Ede-
nek, mint költemény a helye megvan a ma-
gyar irodalomban és ezt a helyet legújabb
kötete csak annál inkább biztosította részére.

—r.

Oroszország válságos helyzete.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról a távirati ügynökség jelenti: A minisztertanács a koalíciós kabinetben való részvétel ellen határozott. Ezt a kérdést különben sjoból fogják tárgyalni, remélhetőleg ellenkező határozatot fognak hozni.

Rotterdamból táviratossák: A Daily News Pétervárról jelenti: A koalíciós kormány megalakulása esetén az egyetértés Oroszországban még kisebb lenne. Mig Milyukov a külügyminiszter, nem szűnnek meg a félreértések. A jövő külügyminiszterének Plehanovot tekintik.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Zürichből táviratossák: Párisi jelentések szerint nagy nyugtalanság van Franciaországban a pétervári események miatt. A pétervári francia követ elutasításában körejtéssott a pétervári helyzet tarthatatlansága.

A sajtó nem tilkolja el emiatti aggodalmait. Az eddig történetek csak bevezetésnek tekinthetők, a komolyabb események ezután következnek.

Amerika Németország teljes legyőzését akarja.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Daily Telegraph jelenti Newyorkból, hogy a tőzsdén egyidőre bezűtöttek az üzlethöz és hazafisz tüntetést rendeztek azon alkalmából, hogy Amerika nem köt addig békét, amig Németországot le nem győzték.

Olasz tüzérség működésbe lépett az Isonzónál.

Keleti és délkeleti harctér. Budapest, május 12. (Hivatalos.)

Olasz harctér. Budapest, május 12. (Hivatalos.) Az Isonzó arcvonalon Tolmeintől lefelé az olaszok ma reggel mindenféle kaliberű ágyukból időnkint igen erősen tüzeltek. Egyébként nincs jelenteni való. Höfer,

Oroszország nem képes offenzívára.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) A Reuter ügynökség jelenti Párisból: Bruszilov kijelentette, hogy Oroszország nem képes offenzívára egyrészt az időjárás, másrészt a legújabb pétervári események következtében meglazult fegyelem miatt. A belső zavarok és a rossz közlekedési viszonyok az utánpótlást lehetetlenné teszik. Mig a helyzet nem tisztul, s Oroszország nem szervezi erőt, offenzívára gondolni lehetetlen. Azonban Oroszország teljes erejével segíteni fogja szövetségeseit, hogy a nyugaton helyzetüket tetemesen megkönnyítse.

Izwolszky bukása.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Presse értesülése szerint Izwolszky herceg párisi orosz nagykövetet elmozdítják állásából.

A kancellár kedden nyilatkozik.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A kancellár kedden fog nyilatkozni a háborúval kapcsolatos kérdésekről.

Jegyzések a hatodik hadikölesőre.

Megindultak a jegyzések a hatodik hadikölesőre. Nagyvárad és Bihar megye közönsége hazafias kötelességét most is elismerésreméltóan fogja teljesíteni, amint a kezet jelenségei mutatják.

A Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjával a jegyzések már tegnap az első napon szépen megindultak, s azok sorát gróf Széchényi Miklós nagyváradi püspök nyitotta meg 300,000 K-val, (200,000 K-t több más intézetnél), dr. Radu Demeter gör. kath. püspök és alapok 100,000, Mihályi Victor gyulafehérvári érsek 5000, Pazonyi Elek Gusztáv mezőpetárdi nagybirtokos 100,000, Tóth Mihály eszterládi nagybirtokos 100,000, Dócsai Lajos Nagyvárad 100,000, (ebből 50,000 más intézeteknél), gutori Földes Béla felügyelő 10,000.

Számtalan 10,000 koronán aluli jegyzés, melyek legközelebb publikáltatnak.

A Nagyvárad Takarékpénztár saját tárcája részére a hatodik hadikölesőből negyedmillió koronát jegyzett s ezzel két és egyegyed millió korona hadikölesőkötvény-nyel emelte értékpapír-tárcáját. A hadikölesőre való jegyzések megkezdődtek az intézetnél s eddig is több nagyobb jegyzés történt.

A Bihar megyei Takarékpénztár 100 000 koronát és a Hungária öpögyár r. t. 150.000 koronát jegyzett.

Ünnepségek a „Protestáns Árvaház“ javára.

Urnagyűjtés, árusítások, felvonulások.

A nagyváradi protestáns nőegylet tudvalevőleg „Protestáns Árvaház“ létesítését határozta el, amelyben főleg hadiárvaik nyernének elhelyesést, vallás különbség nélkül.

A nemes elő sikere érdekében nagy akciót indítanak, hogy a szükséges anyagokat biztosítsák.

Az első nagyobb ünnepség ma, vasárnap lesz.

Nagy gondtal állította össze az elnökség a mai ünnepségek műsorát.

Bizalommal fordul az elnökség még egyszer a minden nemes célt támogató lelkes közönséghez, hogy ez alkalommal is segítségükre legyen a mai nagy munkában, melyre egy árvaház felállításával vállalkoztak. Az ünnepségük műsora a következő:

Egész nap urna és perselygyűjtés.
Magyar játékok kiállítás és árusítása és egyéb meglepetések.

Élelmiszerek, ruhautmiek és dísz tárgyak sorsolása.

Teázás házi süteményekkel.
Tangó szépségverseny.

Csacsifogatok felvonulása, mulattató előadásokkal.

Katonai zene.

Hol lesznek az urnák felállítva.

1. Pályaudvarnál: Buttyka Lajosné. 2. Szent Antal gyógyszertár előtt: Géher Antalné, Csák Aladárné. 3. Medvigy gyógyszertár előtt: Medvigy Ferencné, Menyhár: Jánosné, özv. Tichy Gyuláné. 4. Pászügyi palota előtt: Szabó Ákosné, Mikesska Lajosné, Steinhacker Mihályné, Lisska Kálmáné. 5. Államépítészeti hivatal előtt: Varró Domokosné, Szaniszló Zoltáné, Vass Jánosné, May Sándorné, Főzster Gyuláné. 6. Városi kávéház előtt: Elmérv Ferencné, Olasz Elemérné, Szentkirályi Kiss Erődné, Mayr Karolyné, özv. Hegyasi Mártonné, Juricskay Deszóné, Lendvay Béláné, Haltenberger Vilmosné, Kovácsnay Marcellné, Ravazdy Barnáné, Ravazdy Ilona, Papolozay Ferencné, Juricskay Barnáné. 7. Törvényesek előtt: Halász Zsigmondné, Szöllőssy Gyuláné, Thury Endréné, Imecs Iláné, Petroczy Zoltáné, Kepes Miklósné. 8. Stepanczkórsáda előtt: Rimánóczy Kálmáné, Tabéry Arminné, Biszterseky Elemérné, Hoványi Gyuláné, Fassy Lajosné, Besk Gézáné, Hillvig Oskárné. 9. Magyar korona gyógyszertár előtt: Sas Edéné, Szilágyi Zsigmondné, Stokker Józsefné, Portonyi Lászlóné, Havas Mórné, Balogh Vilmosné, Kenéz Sándorné, Csák Máténé, Nagy Vilmosné, Vozsary Ilona, Csepők Vilma, Török E. Gábor S.-né, Victor Gabriella, Oláry S. né. 10. Huzella-üzlet előtt: Kasincsy Mariska, Illyés Istvánné, Komzák nővérek, Kövér Istvánné, Biszterseky Iváné, Jellinek Gézáné. 11. Általános Hitelbank: Torday Molnár Gézáné, Huzella Gyuláné, Filippi Arturné, Edelmann Mányhértné, Ágoston Péterné, Datka Ákosné, Rigó Sára, Berkovits Renéné, Barna Jenőné, Hegedüs Jánosné, Sebő Imréné, Farkas Istvánné, Reichard Deszóné. 12. Royal-kávéház előtt A): Orley Györgyné, Fényes Lórádné, Szunyogh Pálné, Baranyi Tiborné, Márkus Lászlóné, Miskolczy Lilly, Gyarmathy Edith, Böhm Duó, Kaak Ilona, Korbuly Lajosné. Royal kávéház előtt B): Varró Istvánné, Móricz Ernőné, Thury Ignác, Balogh Mikáné, Vertu Zoltáné, Jantsovits Jenőné, Zathurecsky Istvánné, Sebő Mihályné, Mazay Gyuláné. 13. Kolozsváry ház előtt: Wiener Jenőné, Kotzó Jenőné, Noss Gusztávné, Kun Erigyesné, Pólya Sándorné, Moskovits Miksáné, Moskovits Józsefné, Kolozsváry Sándorné, dr. Schull Győzőné, Wiener Aladárné, Schull Béke, Rósiinger Sári, Lédig Milla, Dócsay Lajosné. 14. Ezke kávéház előtt: Csapó Lenke, Csapó Zoltáné, Darvas Lajosné, Németny Ferencné, Elwell Jenőné, Krüger Aladárné, Regdon Istvánné, Pálffy Jenőné. 15. Elit-kávéház előtt: Sulyok Istvánné, Patry Gyuláné és leánya, Mihály Lajosné, Poppár Ákosné és leánya, Sarkadi Lajosné, Boguár Sándorné és leánya, özv. Darvas Imréné, Fehér Deszóné, Spitzer Mártonné, Fényes Maudné, Sebő Alsbetné, Konrad Béláné, Ioc, Mipótné, Varga Deszóné, Rósenberg Izabóné. 16. Bémertéri hídőrel: Pally Lajosné, Nadányi Károlyné, Horváth Árpádné, Obrincsek Istvánné, Balogh Barabáné, Hiemesch Erigyesné, Szentlélek Kálmáné, Boóc Gézáné, Bangha Auréliáné, Gyöngyössy Istvánné, Nadányi Jenőné, Szegedy Lajos, Sándorné, Harmathy Károlyné, Szessich Elek, Szontaga Gusztávné. 17. Szent László téri kis hídő: Laszky Arminé, Pászter Ferencné, Garó Arminé, Tapfer Mártonné, Székely Jenőné, Poyár Ernőné, özv. Kiss Karolyné, Czillér Imréné. 18. Sas passage: özv. Molnár Lajosné, Máthé Lajosné, dr. Tóth Ferencné, Tóth Mariska, dr. Kassay Kálmáné, Darvas Istvánné, Sztrészka Mihályné, Sarkadi Sándorné, Szankóczi Gézáné, Schönberger Arminé. 19. „Bihorena“ Pap, Corioláné, Popovics Györgyné, Vayna Józsefné. 20. Telski utcai posta: Zapánszky Lászlóné, Sztankovits Erzsé, Kun Arthurné, Mester Mihályné, Ritoók Istvánné. 21. Városház: Rindler Krolyné, Lukács Odóné, Kószeghy Józsefné, Mayer Lászlóné, Thury Lászlóné, Des Escheroltes Kraspár Sándorné, Miskolczy Ferencné, báró Podmaniczky Károlyné, Cziffra Kálmáné, Bögös Lajosné. 22. Lloyd kávéház: Freyfeld Mórné, Andrányi Gusztávné, Herzog Maria. 23. Oronlán vendéglő: dr. Barna Arminé, Sübermann Zsuzs. 24. Kolozsvári posta: Istvánffy Istvánné. 25. Szent László gyógyszertár. Templom tér: Hegedüs Renéné, Kiss Károlyné, Matkó nővérek. 26. Váradványi állomás: Aljai Ignác. 27. Uri utcai főposta: Soós Jenőné, Szolnok Ilona,

Siket Trajáné, Siket Ilona, Várady Istvánné, András Istvánné. 28. Szaniszló utcai gyógyszertár: Rechten Bauer Zsófia, Róhány Jánosné, Sáros Izabóné, özv. Halcságyi Zoltáné.

Sorsolási jegyeket árulnak: Nagy Odóné, Reidner Gyuláné, Fekete Ilona. Tangó lapdák árulását szintén két utóbbi vállalja. Tea és sütemény sátorban árulnak: Materny Imréné, Buttyka Lajosné, dr. Olasz Béláné, Szabó Gusztávné, Bodiczky Gabriella, Steinhacker Adí, Steinhacker Valy, özv. Steinhacker Mihályné, Frankó Józsefné, Pajor Mici, Hoványi Erzsé, Kövér Ili és még számosan Várad szép hölgyei közül. A híres szalonai játékok kiállításának Polgár Mariska vezetésével a helybeli művésznők fejtenek ki az ő szokott áldozatkészességükkel busgó tövénységet. A játékok elrendezését, felügyeletét László Mártonné volt szíves vállalni.

A fürdővonatok menetrendje.

A máj. nagyváradi forgalmi főnöksége a fürdővonatok közlekedésére vonatkozólag a következőket közli:

Nagyvárad—Püspökfürdő illetve Nagyvárad—Félicsfürdő között a fürdővonatok folyó évi május hó 15 től kezdődőleg naponként az alábbi menetrend szerint közlekednek:

Nagyvárad—Püspökfürdő:

Indul d. e. 9 50, érkezik d. e. 10 21.
" d. u. 2 19, " d. u. 2 51.
" d. u. 4 39, " d. u. 5 11.

II. Püspökfürdőből—Nagyváradra.

Indul d. e. 10 59, érkezik d. e. 11 31.
" d. u. 3 29, " d. u. 3 57.
Hétköznap este indul 8 00, Nagyváradra érkezik este 8 43.

Vasár- és ünnepnap indul 7 00, Nagyváradra érkezik este 7 43.

III. Nagyváradról—Félicsfürdőbe.

Indul d. e. 10 01, érkezik d. e. 11 31.
" d. u. 2 30, " d. u. 3 03.
" d. u. 4 50, " d. u. 5 23.

IV. Félicsfürdőből—Nagyváradra.

Ind. d. e. 10 39 érk. d. e. 11 09.
Ind. d. u. 3 10 érk. d. u. 3 40.
Hétköznap este 7 59 érk. este 8 32.
Vasárnap és este 6 59 érk. este 7 32.

V. Ezekenkivül vasár- és ünnepnapokon.

Nagyváradról Püspök- és Félicsfürdőre, illetve vissza Nagyváradra még a következő vonatok közlekednek.

Nagyváradról—Püspökfürdőre.

Indul este 8 10, érk. Püspökfürdőre este 8 49.

Püspökfürdőből—Nagyváradra:

Indul este 9 29, érkezik este 9 57.

Nagyváradról—Félicsfürdőre:

Indul este 8 31, érkezik este 9 03.

Félicsfürdőből—Nagyváradra:

Indul este 9 10, érkezik este 9 40.

Az utas közönség figyelmét külön is felhívjuk arra, hogy hétköznapokon Püspökfürdőből és Félicsfürdőből induló vonatok menetrend szerinti időben, hanem egy órával későbbben indul.

Ez alkalommal arra is figyelmeltetjük a közönséget, hogy a fürdővonatok közlekedésének ideje alatt a Balányas—Vaskó felé Nagyváradról délután 2 órakor induló 7602. sz. vonatonál a nagyváradi—Félicsfürdői viszonylatban az 1—20 km. távolságra egy utra kiadott menetjegyek érvénytelenek. Rontón és Félicsfürdőn a lezállás a vonatonál szeptember 30 ig nincs megengedve. A fürdőbe ki-



ráadásul közönség tehát ne használja a vonat a fürdőkhöz való utazáshoz, mivel az e tilalmat átágók ellen az ülésterabályzat 16 §-ának IV. póthatározománya fog alkalmazástani.

Nagyvárad, 1917. évi május hó 11 én.
A forgalmifőnökség.

Az élelmezési ügyosztály költözik.

Most folynak az átalakítások.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg legutóbbi közgyűlésén minden vita nélkül elhatározta, hogy a város háza közvetlen szomszédságában levő Teleky utcai házat, amelyben korábban a Bihar Megyei Kereskedelmi Bank volt elhelyezve, 233000 korona összegért megvásárolja.

Tekintve a nagy telket és az erős, éppen nem avult s a modern követelményeknek megfelelő pompás épületet, elmondhatjuk, hogy Nagyvárad város már régen nem élné ilyen előnyös vételt. Annál inkább megfelel ez a hásvétel a város érdekeinek, mert közvetlen a város szomszédságában lévén a telek és épület, a város házáknak immár úgy sem soká halasztható kibővítését könnyen valósíthatja meg a város.

De maga a vételár is olyan, amelynél előbbben a jövőben soha sem juthatott volna a város az értékes objektumhoz.

Rendkívül jelentős és örvendetes momentum továbbá az a körülmény, hogy a ház megvételére nem terhelt a városi pénztárt, mivel az élelmezési ügyosztály vásárolta meg az ingatlant egyelőre a saját céljaira.

A megfelelő átalakításokon már erősen dolgoznak, hogy teljesen megfeleljenek a helyiségek az élelmezési ügyosztály céljainak.

A hatalmas termeket részben felosztották rabócifalakk alkalmazásával kisebb helyiségekké.

Legérdekesebb a földszinti nagytér, mely annak idején a bank hivatalos helyisége volt. Itt egy óriási helyiség egész hosszában, díszes faragással van elrendezve, tágas tereget hagyva a közönség részére. A bankban volt régi faragást használták fel a igen gyorsan és díszesen átjavították.

A földszinten lesz egy szoba az élelmezési ügyosztály felügyelő bizottsága részére s mellette egy kisebb terem az ellenőröknek.

A nagyforgalmu terem következik ezután, amelyben a rácson belül, egymástól rácson elkerítve lesz a pénztár, az élelmezési tárgyak kezelése és a készlet nyilvántartására szolgáló helyiségek.

Az emeleten lesz a Várady Lajos üzemvezető, majd a Scherz Károly hivatalos helyisége, továbbá egy nagy terem a könyvtár és a tejközpont ügyének vezetésére.

Az átalakításokat, Lukács Odón főjegyző útmutatása és Gröndböck v. mérnök felügyelete alatt. Az esetleges munkákat Kovács Kálmán művezető vezeti nagy szakértelmséggel, míg a festési munkákat Weinsteck József szobafestő végzi igen lelkesen.

Nagy előnye az élelmezési ügyosztály ideköltözésének, hogy nem kell a város különböző részén bérelt raktárakban tartani az élelmiszer készleteket, mert az épületben

megfelelő tágas raktárak és pince állanak rendelkezésre.

Amint az átalakítások elvégződnek, beköltözik az élelmezési ügyosztály új helyiségébe.

A fürdőzők vigyenek magukkal lisztet.

A város és megye hatóságához leirat érkezett Kürthy bérőtől az O. K. H. elnökétől, amelyben közli, hogy a nyaralás, vagy fürdőzés végett rendszer lakóhelyéről távozó közönség a nyaralóhelyen vagy fürdőben, liszt vagy kenyérellátásban részesülni, illetve liszt vagy kenyérgyűjtemmel ellátni nem fog.

Ugyanis kiki a maga lisztkontingenciát a saját lakóhelyén kapja meg, s ezen a mostani lisztelosztási rendszer mellett váltástani nem lehet.

Aki tehát fűd zni vagy nyaralni megy, a szükséges lisztmennyiséget vigye magával.

A hatóságok utasítást kaptak arra nézve, hogy a közönségnek a nyaraló vagy fürdőhelyre elszállítását végett egy két havi lisztmennyiséget kiutaljanak. Természetesen az ország határán ul levő fürdő és nyaralóhelyekre is kényeszerítve van magával vinni az ellátására való lisztmennyiséget.

HIREK

A KATH. NÉPSZÖVETSÉG záró-ünnepélye.

A Katolikus Népszövetség ma tartja ebben az évadban utolsó háborus délutánját.

Fényes sikerű sorozatot zár be a mai ünnepély, mint a hogy általában a Kath. Népszövetség minden eddigi sikelője Isten segítségével a siker jegyében folyt le. Valamennyi népszövetségi ünnepély a maga változatos és magas színvonalu műsorával az egész keresztény Nagyváradot meg tudta moszatni a anyagi sikerével egy fontos gondolatot, egy nemzetmentő intézményt támogatott: az anya és csecsemővédelmet. A mai ünnepély jövedelmével együtt az ezer koronát meghaladja az az összeg, a melyet a Népszövetség az őrtől fogva az anya és csecsemővédelmi javára adott.

Tekintettel arra, hogy már most az őszig a Kath. Népszövetség ünnepélyeket nem rendszer, figyelmeztet ajánlja a rendszeresség a közönségnek, hogy mai adományával ismét járuljon hozzá lehelőleg annak a nemzeti intézménynek fenntartásához. Belépti díj ma nincs, csak tevésség szerinti önkéntes adományokat kérünk.

As ünnepély műsora úgy van összeállítva, hogy méltó befeljezése lesz a háborus délutánoknak. az ünnepi estének, Szent-Királyi Zoltán a legkedveltebb szónokok egyike, akiak mindig van érdekes és súlyos mondanivalója. Mostani témája, a béke problémája méltó szónok a legkedveltebb körök érdeklődésére Szilágyi Béla pompás hegedűjátékát is előjajozza ismét a közönség: mai fellépő — Resch Mihály zongorakísérete mellett — az ünnepély egyik legvonzóbb

száma lesz. Krisztik János kitűnő szavala tai, a kir. kath. tanítóképző jeles énekkara is értékes számokkal gazdagítja a műsort, mely a legkedveltebb körökben kelt érdeklődést.

A részletes műsor a következő:

1. Csornus Mihály: Alkonyboruláskor Férfikar, előadja Resch Mihály zenetanár vezetésével a kir. kath. tanítóképző énekkara. Zongorán kíséri Rottensteiner Lajos.
2. a) Gyóni Géza: Rab magyar imája; b) Kiss Menyhért: A cenki Árpád szobor. Szavalja Krisztik János.
3. Magyar műdalok és magyar nóták. Hegedűn játsza Szilágyi Béla, zongorán kíséri Resch Mihály.
4. Kik hozzák meg a világbékét? Ünnepi beszéd, tartja Szent Királyi Zoltán.
5. Beleznav Antal: Áldd meg Istent, áldd meg e hont! Férfikar, előadja Resch Mihály zenetanár vezetésével a kir. kath. tanítóképző énekkara. Zongorán kíséri Rottensteiner Lajos.

Az ünnepély ma délután 5 órakor a Kath. Kőr Szent László termében fog megtartatni.

Fenntartott helyek a Kath. Kőr hárs nagy hivatalában ma délig megváltatók. A rendező-bizottság tagjai szíveskedjenek ma délután 4 órakor a Kath. Körben megjelenni.

* **A mai bérmálás.** Ma, vasárnap, mint már írtuk, bérmálás lesz a nagyvárad i. szent. kath. székesegyházban. Az ünnepesség reggel 8 órakor kezdődik. Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök szentes misét mond, teljes asistenciával, s a szent mise után Gresinszky Antal kanonok szent beszédet tart. A szent beszéd végzetével megy vágbe a bérmálás. A bérmálás szentségét, tekintettel a bérmálándók nagy számára, gróf Széchényi Miklós megyéspüspök és dr. Lányi József titáni püspök szolgáltatják ki. Esuttal is figyelmeztetjük a bérmálándókat, hogy a bérmálándókkal reggel 8 órára pontosan jelenjenek meg a templomban s a bérmálás szentségének felvétele után a pápai áldás kiosztása előtt ne távozzanak.

A székesegyház énekkara a szentmise előtt a következő egyházzenei műveket adja elő:

1. Gruber: Ecce Sacerdos. 2. Resch: Missa in esz dur. 3. Beleznav: Alleluja. 4. Fiko: Benedicite gentes. A bérmálás alatt: 1. Kersch: Veni creator. (3 szólamu női kar.) 2. Schubiger: Reple tuorum. 3. Zsaskovszky: Veni creator. 4. Drahllovszky: Veni creator. 5. Lipp: Veni creator: Kempter: Veni creator. 7. Gruber: Veni creator. 8. Beleznav: Veni sancte Spiritus. (Tenor Solo, karbetéttel.)

* **Keresztjáró napok.** A katolikus egyháznak régi szép szokása, hogy a most következő három napot imádságba merdítve tölti; körmenetben járnak a hívők egyik templomból a másikba, s kéri a Mindenható áldását. A keresztjáró nevet onnan nyerték e napok, hogy falu helyen több templom nem lévén, rendszeren a határban álló valamely keresztben mennek körmenetben a jámbor hívek. Nagyváradon a három napi ájtatosság a következő sorrendben tartatik meg: holnap, hétfőn reggel 8 órakor a székesegyházból a várad-olási plebánia templomba megy a körmenet, ahol az ünnepélyes szentmisét Spett Gyula pápai praelatus tartja, mely után szentbeszéd lesz; kedden az olási plebánia templomból a premontrei rend templomába vonul a körme;

net, ahol dr. Karácsonyi János c. püspök tartja a szent beszéd előtt az ünnepélyes szent misét; szerdán pedig a Szent László templomból a kapucinus rend templomába vonulnak, ahol az ünnepélyes szent misét dr. Vucskics Gyula kanonok tartja, mely után szentbenedek lesz. Kedvetlenül idő esetén nem lesz körmenet, hanem a szent miséket és szent beszédeket azon templomokban tartják meg, ahonnan a körmenet kiindult volna.

*** Vasárnap a templomokban.** Ma Vasárnap, a székesegyházban és a plebánia templomokban az isteni tiszteletnek a következő sorrendben tartatnak: A székesegyházban reggel 7 órakor szentbenedek és szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise, délelőtt negyed 12 órakor csendesmise; délután 3 órakor vecsernye, — a várad olasz plebánia templomában: reggel 7 órakor, 8 órakor szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise és szentbeszéd, délelőtt fél 12 órakor szentmise; délután 3 órakor litánia, este fél 7 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a Szent László templomban: reggel 7 órakor csendesmise, 8 órakor predikáció és fél 9 órakor a tanulók miséje, délelőtt 9 órakor szentbeszéd és ünnepi szentmise; 11 órakor szentmise; — délután 3 órakor litánia, este 6 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a várad-velencei plebánia templomában: reggel 7 órakor szentmise, reggel 9 órakor ünnepi szentmise és szentbeszéd; este 6 órakor predikáció és háborus ájtatosság. — A kapucinus atyák templomában: reggel 7 órakor csendesmise, délelőtt 10 órakor énekesmise, délután 4 órakor litánia és szentbeszéd.

*** Új zászló.** Belányi Lászlót, tisztelettel, aki már többször kitüntette magát a harterén, tűzérzásalóssá neveztek ki.

*** Felvétel a nagyvárad papnevelőjében.** A nagyvárad. lat. szert. papnevelőjében folyó hó 31-én lesz a felvétel. Pályázhatnak azok, akik a gimnázium VI. VII. vagy VIII. ik osztályát sikerrel elvégzték. A pályázók május 30-án délelőtt személyesen tartoznak jelentkezni okmányaikkal az egyházmegyei hivatalban, akik azonban a személyes jelentkezésben akadályozva vannak, kellően okmányolt kérvényeiket szintén május 30-ig tartoznak beküldeni.

*** A Patkó zeneiskola két jótékony hangversenyre készül.** Az egyik május 20-án, vasárnap délután 5 órakor lesz megtartva a Kath. Kőr Szent László termében a harcban elesett 4 es honvédek árvái alapján javára, a másik június 24-én a „Pro Transylvánia” javára. A jövedelem egy-egy negyedrésze a Vörös Kereszté. A magasszínvonalu hangversenyre, mely Nagyvárad előkelő családjaiknak ünnepi eseménye lesz, jegyek vásárlásától kezdve a Kath. Körben és az iskola helyiségében Uri utca 15. szám alatt válthatók.

*** Az öreg Hamza bucauzik.** Nagyvárad egykori híres olgányprimása nagyon megöregedett. Már régen elhallgatott a hegedűje, amelylyel valamikor nagy urak előtt elismerést szerzett. A híres olgányprimás most elmegy Nagyváradról, elköltözik fiához a fővárosba, aki most a budapesti Király kávéházban mulattatja az édes bus magyar nótával a közönséget. Most bucauz mond az öreg Hamza a nagyvárad. közönségnek, amelynek oly sok kedves órát szerzett hegedűjével.

*** Az elesett hős temetése.** A kárpáti harterén hősi halált halt Szóke Bálint tetemelt özvegye, a felette kesergő Reznér Rósa használatlatta és a Pál-utcai gyászhasznál felállított díszes ravatalra helyezette. A temetés tegnap délután ment végbe. A halottas háznál Sulyok István esperes tartott megható gyászbeszédet, amely után az elhunyt korzorukkal bori ott koporsóját feltették a négyesfogatu díszes halottaskocsira és a katonai zenekar gyászindulójával, óriási nagy résztvevő közönség kíséretével az olasz temetőbe vitték az elhunytat, ahol a családi sírhelyen helyezték nyugalomra. A temetőben a sírnál Cseglédy Emánuel bucauztatta el az elhunytat remek és megható beszéddel. — A nagydíszú temetést Weiszlovits Adolf és fia elő nagyvárad. temetőkezelési vállalata rendezte nagy figyelemmel és pontossággal.

*** Adomány a hadiárvák részére.** Hansil József és neje 10 koronát juttatott bozzánk, Dömötör Gyuláné elhunyt alkalmából korszoru megváltás címén, a hadiárvák és özvegyek részére. Az adományt rendelkezési helyére juttatjuk.

*** Major Henrik kiállítás.** még ma nyitva áll a közönség részére. A vár megyeháza az egyetlen hely ma, ahol mindenki nagyokat nevet a mások rovására. Soha jobb karikatúrát nem rajzolt még maga Major sem, mint a Royal bérlejt: Schwartz Bélát s imponánságban előjár L. Kovách Béla hírlapíró bajkarikatúrája, Bihari Sándor kicsinyített szája se utolsó. A kiállítás este 8-ig, addig mindenki vehet a karikatúrákból, amelyeket érdemes megnézni.

*** Incidens a színházban.** Tegnap a CsárdakirályJó első felvonása alatt hirtelen izgalom támadt a nézőterén. Korda Sándorné, a Csatáry-cég tiszteletvezetőjének neje a második szílyesorban egyszerre rosszul lett. Szomszédai felugráltak és orvosért siettek. Dr. Erdős Adolf és dr. Konrad Béla siettek az újultan lebonyolító uridő segítségére, a kit nagy nehezen félig eszméletre térítettek. A nagy izgalom közben a függőnyt le kellett bontatni és az előadás megakadt. Az orvosok szilgőreót konstataáltak Korda Sándornénál, a kit aztán kivezettek és kocsira ültetve, lakására vittek. Az incidens után az előadás zavartalanul folyt tovább.

*** Lenipari bizottság alapítása.** A magyar kir. miniszteriumnak a Lenipari Bizottság alakítása tárgyában hozott 1099/1917 M. E. számú rendelete a rendőrkapitányi hivatal I. emelet 18 számú szobájában hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1917. évi május hó 9. Rendőrkapitányaság.

*** Szolgálatuk be a fémeket.** Tudomás és mihez tartás végett közlöm a város közönségével, miszerint a honvédelemügyi magyar kir. miniszter ur 9089—1917 eln. sz. rendeletével a magyar szent korona országainak fémközpontja részvénytársaságnak a hadi célokra igénybe vett használati fémek beváltására adott és folyó év április hó 30-ikáig meghosszabbított megbízást a fémeknek szigorubb rendezabályok alkalmazása mellett való felkutatására szolgáló szervezet megalkotásáig, mely iránt külön rendelettel fog intézkedni, továbbra is meghosszabbította, Rimler Károly, polgármester.

*** „Korona szappan-por.”** Nezz kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden csomagon a törvényszéki vegyszertannusitvány. Egy félkilós doboz ára 25 kg. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13—02.

*** Felcskaiérté MOXIE biztos szert.** Árs 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rakóczi-ut 7/B.

*** Elsőrendű hántott vargafa erdei métere husz korona** a Szent-élti erdőben (Füspökfürdő felett) átvéve. Fruivalvények Meitz János bórkereskedésében, vagy a megbízotnál az erdőben.

*** Elvállalok** negatív Retusolát darab szám szerint. Cim a kiadóhivatalban.

*** Köhögés, hurut, rekedtség és nyálkásodás ellen gyors és biztos hatásu szert.** a Farkas-féle hurut szeletke. Ára 1.20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy-várad, Rakóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

*** Zongora** piniro alapos javítását hangolást juiányos áron vállalok. Rakóczi-ut 22. sz. alatti udvarban balra. Relics János.

Tavaszi ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelfestő, vegytisztító és gőzmosógymárában
Nagyvárad.
Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—39.

Legújabb táviratok.

Az angolok és franciák újabb kudarc.

Felvi, május 1. A nagyfőhadselel-tesztalenti:

Hugoti harter.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábor nagy harcvozala. Az angolok az arras lensi arras—dousi és arras—cambray i uton tegnap este a kgerősebb tüzérségi előkészítés után helyenkint sűrű tömegekkel támadtak. Legnagyobb részt már zárótüzünkkel visszaverték őket, ahol pedig sikerült vonalainkba benyomulniok, ott ellentámadásunk veszteségteljesen visszavetette őket. A roeuxi pályamóvarnál még folyik a harc.

Ma reggel a tüze ésnek végaóhig való fokozása után Acheville és Sueant között több helyen új harcok fejlődtek.

A német trónörökös hadcsoportja. Az Aaiene mentén és a Champagneban a tüzérségi harc váltakozó erővel tovább folyik. Cerny mellett a Bovelle hegyháton elkeaszedett közelharokban visszaszorítottuk a franciákat és az így megja.ított vonalat egy ellenséges támadással szemben megtartottuk. Ez alkalommal egy ujonnan haroba vetett hadosztály emberei maradtak fogolyként ke-szünkön. Barryau Bzo-tól keletre a 91. és a 108. magaslat ellen intézett támadásokat ell-keszedett közelharokban az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertük. Tegnap 15 repülőgépet löttünk le.

Keleti harter.

A harci tevékenység csakély volt.

Macedóniai front.

A Cserna hajtásban a Gradecica két oldalán és Humá-tól délre az ellenségeknek tel-

jeszen eredménytelen újabb támadásait visszaverték. A Csernától keletre a Dobropolje magaslatoikon folyó kisebb harcok még nem értek véget.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Négy olcsó hét a Czillér-áruházban. Nagyvárad legnagyobb áruházának a mai napokban megjelent hirdetését senki ne mulassza el figyelmesen elolvasni. A drágaságban is olcsó vásárolhat Czillér Imre nagyáruházában mindenki, akinek bármiféle bevásárolni valója van. Keresse fel hát a takarékos közönség a 4 olcsó hét alkalmából a Czillér Imre nagyáruházát.

Eladó ház. Balassa-tér, Széles utca 41. számú sarokház jutányos áron eladó.

Alulírt, még javakorbeli, nős, vasuti nyugalmazott elítiszt, óhajta valamely plébánián egyházi állást elnyerni. Békéscsaba, Hunyadi tér 10. szám. Bayer Kálmán.

Reisz Miksa nagyváradai butorgyári cég értesíti a t. vevőközönséget, hogy a nyersanyag hiánya valamint az áru előállítási és beszerzésével járó óriási nehézségek miatt, az üzlet megszűnik, ennek folytán az összes raktáron lévő tárgyat, míg a készlet tart, igen jutányos áron árusítja. — Ajánlja, hogy ezen kiválóan kedvező alkalmat senki el ne mulassza, míg oly esetben sem, amikor a butorra csak később lenne szükség, miután annak ára állandóan emelkedik, azonkívül pedig száraz anyagból készült és minden tekintetben elsőrendű áruban már rövidesen teljes hiány lesz. — A megvett tárgyak hosszabb ideig a cég telephelyén maradhatnak.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Csokoládé katoná.

Vasárnap este: Csárdáskirálynő. (Dr Tóth Kálmán féllépte)

Hétfő: Névtelen asszony.

Kedden: Lion Lea. (Mándoki Panni bucsuféllépte.)

Dr Tóth Kálmánné urasszony fellépte több volt mint egy érdekes esemény. A város egyik legerősebb asszonya a Csárdáskirálynő címszerepében: mindenesetre egymagában is szenzáció, a mely a színházat kiváló közönséggel megtöltötte. Az egyelőre mosolygó kíváncsiság azonban csak hamar elvegyült az őszinte elismeréssel. Tóth Kálmán féllépte sokkal több volt mint műkedvelő próbálkozás: határozott színpadi tehetséget ismerünk fel benne. Lobogó temperamentuma operettszerepekre predesztinálja, a ez a temperamentum kellő gyakorlattal hamarosan megszerzetté vele a még hiányzó rutint. Hangja nem iskolázott, az erős rajta, de erős csengő mezzoszoprán, a melyet érdemes volna képezni. No ez a mi manapság és mindig talán a fődolog a színpadon: igazi szép színpadi megjelenése van, a minek hatását rendkívüli lelése, elegáns és fényes öltözései csak fokozták. A közönség sokat és méltán tapsolt dr Tóth Kálmán úrnak s általános volt a találgatás, mi volt a tegnapi este: csak egy érdekes próbálkozás e vagy komoly kísérlet, hogy érdemes e a pályán tovább képeznie magát? Szerintünk igen.

Vasárnap délután a pártár eddig állományából is itélve zufozott ház fogja végig nézni az ideig egyik legkedvesebb operettjét s Csokoládé katonát, amelyet mindig salvasan lát a közönség műsoron.

Mándoki Panni bucsuja. Mándoki Panni megvált a színházról. Nemesak a

tárculattól megy el azonban Mándoki Panni, hanem elhagyja a színházi pályát is és — férjhez megy. Mándoki Panni kedden a Lion-Lea-ban bucsúzik a közönségtől.

NYILTÉR.

Üzlet megszűnés miatt

az összes raktáron lévő tárgyat

míg a készlet tart

igen jutányos áron árusítjuk.

REISZ MIKSA

butorgyára.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 14. sz.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Borospohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1:50
Borospalack csiszolt üvegből	1:50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1—
Teáscsésze színes finom porcellán	1:80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2:50
Kávésbögre emlék felirással	—70
Fali sőtartó majolika fedéllel	2:50
Majolika vizeskancsó színezéssel	8—
Teáskészlet aranyozással	10—
Kávéskészlet aranyozással	10—
Feketéskészlet aranyozással	10—
Mosdókészlet felszerelve	12—
Rédlőkészlet aranyozással	40—
Vizeskészlet színes aranyozással	4—
Boroskészlet színes aranyozással	4—
Söröskészlet színes aranyozással	4—
Tésztákészlet finom majolika	5—
Befőtteskészlet 6 személyre	4—

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Répkerepezés művészies

kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

* 5 hold szőlő és gyümölcsös használatra, esetleg felébe kiadó. Értekezhetni: Magyar Bankban Szent László-tér.

Főszerkesztő: **DR. KRÜGER ALADÁR** Felső szerkesztő: **DR. PAPP KÁROLY**

URANIA
mozgó-
színház

Vasárnap, hétfő

Az élő múmia

dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Vasárnap, hétfő

Mire megvándultunk

I. rész.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

VIGADÓ
mozgó-
színház

Vasárnap, hétfő

Az aranypók

dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Uj virágcsarnok

Van szerencsém a mélyen tisztelt előkelő közönség nagybecsű tudomására adni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut Stern-féle házban, szemben a Széchényi szállodával, a mai kor kivánalmainak megfelelő

élő- és művirág kereskedést

nyitottam. Naponkint a legszebb élővirágok, valamint teljesen hű utánzata művirágok, délszaki növények nagy választékban kaphatók.

Lakodalmi és alkalmi csokrok, koszorúk izléses kivitelben, jutányos áron

A t. közönség b. pártfogását kérve vagyok

őzv. Fehér Imréné
Rákóczi-ut 10.

TELEFON: 15—89.

Olcsón vállalok!

kőműves, ács és cserepező munkát, úgy helyben mint vidéken.

Staharóczky József
Damjanich utca 16. sz.

Valódi cőrna Grenadinok, batistok és zefirek a legszebb színek és mintákban nagy választékban érkeztek a

Vászon üzletbe.

Beóthy Ödön-utca 1. szám.
Bejárát a kapu alatt.

Fekete batistok előnyös áron.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő
 Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kéres hévvíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdes fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uzoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszátartás, röpifüldő, hemekvona. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
 a fürdő bérlője.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmű bádgos,
 vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
 párok, ellenőrző kasszák és
 gramafonok szakszerű javítása
 és állandó jókarban tartása.
 Bronzműves, lakatos és mű-
 szerész munkák elfogadtatnak.

Vízvezeték-utcán szép kilátással
 egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
 Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Nagyobb vállalat keres
 ügyes kisasszonyt,

aki gyakorlatlaltal bír önálló irndai vezet-
 tésben. Gyorsírásban, gépirásban és
 könyvelésben perfect előnyben. Irásbeli
 ajánlatot, működési kör meghatározással
 „Ügyes” jelige elatti a kiadóhivatal továbbít

Élelmezési ajánlat!

ASZÓDI MIHÁLY

nagykereskedő,
 Kossuth-u. Sas-palota. Telefon 635.

Öszees gyümölcskenze vek, téli aszalami,
 szardiniák, linom valódi méz, az öszees
 esemege és gyógyborok, linom likör,
 konyak és pálinka, sósborszesz, meggy oró,
 mazsola és feltört dió, cukorka, esokoléde
 és tea, málnaszörp, citromszörp, ugy
 nagyban és kicsinyben beszerezhető
 Mielőtt vásárolna, sziveskedjen micsdebből
 dusan felszerelt áruaktáromat felkerezni!

ASZÓDI MIHÁLY

kávó, esokoléde és cukorka
 nagykereskedő. Nagyvárad,
 Kossuth-utca Sas passage.

ECETT

valódi garantált szeszből,
 meleg uton előállítva,
 kapható

Zuckermann Salamonnál

Nagypiac-tér 5 — Telefon 757.

Ecet eladás minden mennyiségben.

Óvakodjunk az ipari tej-
 sav és más idegen anya-
 gókból előállított ecettől!

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legna-
 gyobb bizalommal csak
JENEI M. CÉGNÉL
 szerezheti be

Nagypiac-tér, Kugler és Andrényi
 palota. Telefon 10—13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve,
 kívánatra házhoz szállítainak.

A Rákóczi-ut legforgalmasabb
 részén

emeletes ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
 Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25—28, 29—35, 36—39, 40—46.

Borju bőr 13:40, 15:80, 18:10, 22:20.

Ia Hasított bőr 15:80, 18:70, 20:50, 25:70.

Lóbox és tehénbox 17—, 20:50, 22:80, 27:50.

Fatalpu szandálók:

24—25, 26—28, 29—31, 32—35.

4—, 4:10, 4:40, 4:90,

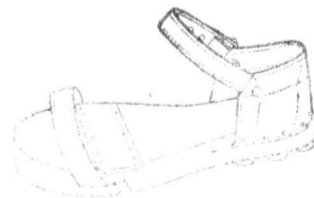
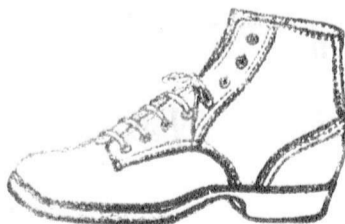
36—37, 38—40, 41—43, 44—46,

5—, 5:50, 6—, 6:10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmen-
 helyek, intézetek és egyesületek engedményben
 részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.



Női, férfi, katonai és gyermek

ESŐKÖPENYEK

37 kor-tól 250 kor-ig
valamint

Női és gyermek

ESŐKALAPOK

nagy választékban

HAAS LIPÓT

Linoleum gyári raktárában Rákóczi-ut 5.
Telefon 4-63. Telefon 4-63.

Helfy József utóda
NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen:
lisztes és gabonaszákot, ponyvák-
kat, mindenféle legjobb kötélárut,
kender és papírzsineget,

szalmaszákot, pokróczok és
takarókat,

gazdasági erős csizmákat és fedél-
lemezeket, olajokat és gépszirt.

Nagy raktár kárpitos kellékekben.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

szobákban.



Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra
alatt elkészítünk, kősz fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és háskötőkben nagy
választék. Fűzőket választás végett vi-
dekre is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szilárdítói
szobák művészainak egyedüli szállítója.
Telefon: 11-53.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem Nagyvárad város és
Biharvármegye igen tisztelt közönségét,
hogy a JELINEK FERENC virág-
üzle éb' l. a hol hosszú évek óta voltam
alkalmazva, a mai napon kiléptem s
egyben hálás köszönetem fejérem ki
a nagyrabecsült közönségnek a szives
elismerésért és bizalomért, mellyel meg-
tisztelni voltak szivesek s nagyon kérem,
hogy becses pártfogásukat a május 1-én
Rákóczi-ut Nyíry-házban megnyílt

VIRÁG-ÜZLETEMNEK

fenntartani kegyeskedjenek: minden
igyekezzemmel azon leszek, hogy a
nagy érdemű közönség megelégedé-
sét fokozottabb mérvben kiérdemeljem.

**Szakértelem! Elegáns modern
kötészet! Szolid árak!**

Ismételve kérem lecses pártfogásukat.

Teljes tisztelettel

FEHÉR ETELKA

virág-üzlete, Rákóczi-ut.

Tárnoki László
cserép és palafedő m.
Szt. Péteri-u. 3. Telefon 886.

Eszakmába vágó munkákat
a legjutányosabban elvállal.

Mindenféle vidéki megrende-
léseket azonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Szélőtől, hidegtől

kifujt

vörös arcra és kézre

továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb
anyagokból van összeállítva, mi-
nőségére és hatásaira nézve felül-
mulja az összes forgalomban
levő készítményeket. Kétféle
minőség van nappali és esteli
használatra.

1 tégely ára 1 kor. 50 fill.

**Alabástrom
pipere szappan.**

Legtisztább, legfinomabb nö-
vényi zsirokból van összeállítva.
Teljesen lugmentes, mivel az
alabástrom szappan tiszta Lano-
linnal van talzsirosítva, a miért
is az arcot nem marja, nem
csipi, hanem az arcot üdévő,
puhává és simává teszi.

1 drb ára 4 korona.

Szeplő elleni

valódi LISZKA-VIZ.

1 üveg ára 2 korona.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt“
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

4 OLOSÓ HÉT

a Pünkösdi vásár alkalmából

Czillér Imre nagyáruházában.

Május 7-től június 9-ig az összes raktáron levő ruházati cikkek leszállított olosó árak mellett kerülnek eladásra.

Ruhaszövetek, costük és ruhaselymek, nyers és divatszinekből mosókélmék. Batist, grenadin, carton. Delain, Lüster.

Blousok, selyem kötött kabátok selyem köpenyruhák és felöltők. Japonok napernyők. Keztyük, harisnyák, tricók és diszkötények. Legujabb Linon és csipke gallérok. Lüster mosó fehér és fekete diszkötények.

Gyönyörű kalapok, hölgyek, leánykák és gyermekek részére.

Gyermek ruhák, kötények, fin mosó öltönyök, zefir és apacs ingek és blousok.

Fürdő ruhák, és köpenyek és frottirárak.

Rézimunkák és anyagok.

Férfi divat cikkek. Ing, gallér, kézelők, nyekkendő ujdonságok, zefir és nyersselyem ingek. Kalapok és Sportsapkák.

Szőnyeg, függöny, paplanok, ágynemű és legjobb fehérneműk. Roletta vásznak, Cérnák és foralok nagyban és kicsinyben. Utazó cikkek bőröndök, kosarak.

Összes katonai felszerelések legolcsóbban

Czillér Imre nagyáruházában.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Üvegpoharakra,

üvegekre és üvegneműekre betűk, számok, monogramok, virágok és rajzok metszését a legizlésebb kivitelben elvállalom. Cim a kiadóhivatalban.

Szöllőbirtokosok figyelmébe

Raftia

és egyéb kötő fonalak kaphatók

Helfy József utóda

szak és gazdasági cikkek nagykereskedésében

Nagyvárad, Kossuth-u. 7.

(A Neolog isz. templom átellenében.)

Bérmálási ajándékok

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árban beszerezhetők. Ugyanott megveszünk zálogcédulákat tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban, gyönyörű antik butorok és porcellánok kaphatók

SIMONNÉ

Rákóczi-ut 3. sz.

Régiség és ékszerüzletében.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tisztai nyereg és szijázat, kocsi-ülés, lábvédők és szerszámlakok raktára.